

DOI: <https://doi.org/10.15407/np.72.451>
УДК 021.61: 341.123

Леся Філімончук,
<https://orcid.org/0009-0006-9436-4308>,
молодша наукова співробітниця,
відділ міжнародної інформації та зарубіжних зв'язків,
Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського (м. Київ, Україна)
просп. Голосіївський, 3, м. Київ, 03039, Україна
e-mail: filimonchuk@nbuv.gov.ua

ОСОБЛИВОСТІ КЛАСИФІКАЦІЇ ДОКУМЕНТІВ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ

Мета статті – дослідити особливості класифікації документів Організації Об'єднаних Націй (ООН), проаналізувати діяльність бібліотеки імені Дага Гаммаршельда у розробленні науково-методичних рекомендацій для бібліотек-депозитаріїв ООН, розкрити досвід Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського в аналітико-синтетичному опрацюванні документів ООН. **Методологія дослідження** ґрунтується на системному та структурному підходах, науковій об'єктивності, методах логічного та структурно-функціонального аналізу. **Наукова новизна.** Вперше для наукових та освітніх потреб в Україні висвітлено особливості класифікації документів ООН, розкрито досвід аналітико-синтетичного опрацювання документів ООН у Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського, охарактеризовано вплив на доступність міжнародних інформаційних ресурсів у контексті бібліотечного депозитарію. **Висновки.** Класифікація документів ООН є ключовим елементом для забезпечення ефективного доступу до міжнародних ресурсів. Бібліотека Дага Гаммаршельда є сполучною ланкою і розробником рекомендацій для депозитарних бібліотек по всьому світу. Важливість бібліотеки імені Дага Гаммаршельда у розробленні інструктивних документів, навчальних програм та методів для пошуку інформації є критичною для підтримки глобальної мережі бібліотек ООН. Підвищення кваліфікації бібліотечних фахівців є беззаперечною умовою для ефективного використання складної системи класифікації документів.

Ключові слова: бібліотеки-депозитарії ООН, бібліотека імені Дага Гаммаршельда, класифікація документів ООН, доступ до інформації, бібліографічна та інформаційна система ООН (UNBIS).

Актуальність теми дослідження класифікації документації Організації Об'єднаних Націй (далі ООН) у бібліотеках-депозитаріях ООН набуває особливої значущості в контексті глобалізації та інтернаціоналізації інформаційних процесів. Організація Об'єднаних Націй як міжнародна установа, що відіграє ключову роль у формуванні міждержавних політик та стандартів, генерує велику кількість документів, які містять важливі політичні, правові та соціально-економічні дані, незамінні для дослідників, політичних аналітиків та загальноосвітніх інституцій по всьому світу. Значення аналітико-синтетичного опрацювання цих документів полягає у здатності розкласти складні інформаційні масиви на структуровані категорії, що сприяє глибшому розумінню та інтерпретації міжнародних процесів. Активне використання символів ООН в класифікації документів дає змогу швидко ідентифікувати та відновлювати контекст документів, оптимізуючи пошук необхідних матеріалів для наукової роботи та освітнього процесу.

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського (далі НБУВ), маючи статус єдиного офіційного депозитарію публікацій ООН в Україні, виконує стратегічно важливу функцію у зберіганні, систематизації та доступності цих документів. Розвиток та популяризація класифікації документації ООН сприяє не лише поліпшенню пошукових можливостей для науковців та дослідників, але й забезпечує ефективнішу інтеграцію України у світові інформаційні простори. Оптимізація доступу до цих ресурсів відіграє важливу роль у забезпеченні інформаційної підтримки у прийнятті обґрунтованих державних рішень та в наукових дослідженнях, що спрямовані на розвиток суспільства та зміцнення демократії.

Аналіз досліджень і публікацій здійснювався на основі офіційних документів ООН, зокрема адміністративної інструкції Секретаріату ООН «Regulations for the control and limitation of documentation» (Положення про контроль та обмеження документації), яке дає чітке визначення щодо документів та публікацій: документ – це текст, поданий до головного або допоміжного органу ООН для розгляду ним, зазвичай у зв'язку з пунктом(ами) його порядку денного, термін «публікація ООН» стосується будь-якого письмового матеріалу, який ООН випускає для широкого загалу [9]. Розглянуто інструктивні та довідкові матеріали Бібліографічної та інформаційної системи ООН

ЮНБИС (UNBIS) – бази даних, що надає бібліографічну та пов'язану інформацію для документів і публікацій, виданих ООН та її установами [7]. Серед українських бібліотекознавців, які досліджували інформаційні ресурси, генератором яких виступають ООН та її бібліотеки, варто виокремити О. Степко, Н. Стрішенець, Б. Якушко.

Мета статті – дослідити особливості класифікації документів Організації Об'єднаних Націй, проаналізувати діяльність бібліотеки імені Дага Гаммаршельда у розробленні науково-методичних рекомендацій для бібліотек-депозитаріїв ООН, розкрити досвід Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського в аналітико-синтетичному опрацюванні документів ООН.

Виклад основного матеріалу. Організація Об'єднаних Націй є багатогранною структурою, яка залучена до вирішення глобальних проблем у питаннях миру та безпеки, прав людини, сталого розвитку, гуманітарної допомоги та міжнародного права. Величезний обсяг роботи, що виконується ООН, документується у вигляді численних звітів, резолюцій, рішень та інших офіційних матеріалів. Ця документація відображає складність і широкий спектр діяльності ООН, а також забезпечує прозорість і доступність інформації для глобальної спільноти і надає змогу глибше зрозуміти і оцінити внесок та значення ООН у розв'язання найнагальніших світових викликів.

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, яка має статус єдиного депозитарію Організації Об'єднаних Націй з 1960 р. (реєстраційний номер DL-155), який покладає на бібліотеку важливі обов'язки та повноваження, зокрема належне опрацювання та зберігання документів ООН, постійне підвищення кваліфікації співробітників у питаннях, пов'язаних із документами ООН, застосуванням інноваційних підходів у роботі бібліотек-депозитаріїв ООН, а також поширення знань, досвіду та напрацювань у цьому напрямі серед інших бібліотечно-інформаційних установ України та користувачів НБУВ. Бібліотека-депозитарій ООН від свого започаткування в НБУВ функціонувала як окремий підрозділ, але з 2013 р. входить до складу сектору бібліотечно-інформаційних ресурсів іноземними мовами відділу міжнародної інформації та зарубіжних зв'язків та є одним із його структурних підрозділів. Ця структурна зміна сприяє кращій координації роботи з іноземними інформаційними ресурсами та зміцненню міжнародних зв'язків бібліотеки.

Наразі депозитарій пропонує доступ до великої колекції документів та публікацій ООН у друкованому форматі, а також матеріалів спеціалізованих установ та органів, пов'язаних із ООН. Колекція депозитарію налічує понад 800 000 друкованих примірників мовами ООН (здебільшого – англійською) та охоплює більшість аспектів діяльності ООН з 1946 р. Комплектування відбувається книжковими та періодичними виданнями, що відображають програми та діяльність ООН за такими напрямками: міжнародне право, права людини, мультикультуралізм, дипломатія та міжнародні відносини, питання роззброєння, глобальних стратегій сталого розвитку, гуманітарні питання, питання біженців, економічного та соціального розвитку, навколишнього середовища тощо [1].

Депозитарій містить велику колекцію видань в галузі права, політики та соціальних наук. Працівники зали публікацій ООН надають користувачам бібліотеки повний спектр бібліотечних та інформаційних послуг, бібліографічних та бібліотечно-інформаційних довідок. НБУВ є частиною глобальної мережі бібліотек ООН та підтримує тісні взаємини з бібліотекою імені Дага Хаммаршельда в штаб-квартирі ООН у Нью-Йорку, що сприяє активному обміну інформацією та досвідом між бібліотеками. Така взаємодія є ключовою для розширення можливостей доступу до міжнародних інформаційних ресурсів та зміцнення ролі НБУВ у міжнародному бібліотечному співтоваристві. Одним із найцінніших активів бібліотечного персоналу зали публікацій ООН у НБУВ є знання широкого кола інформаційних джерел, що забезпечує високий рівень обслуговування користувачів і сприяє ефективній роботі з документами та матеріалами, які мають вагомe міжнародне значення.

Робота в системі депозитарних бібліотек ООН вимагає від бібліотечних фахівців не тільки глибоких знань у сферах діяльності ООН, але й постійного професійного розвитку та удосконалення. Бібліотека імені Дага Гаммаршельда має значний досвід у навчанні груп бібліотечних фахівців методам пошуку інформації у розгалуженій мережі інформаційних ресурсів ООН. Цей досвід є важливим ресурсом, який допомагає співробітникам депозитарних бібліотек по всьому світу ефективно виконувати свої функції, зокрема в умовах постійно змінюваного інформаційного середовища та нових викликів глобалізації. Для підтримки високого рівня професійної компетентності

бібліотечних фахівців депозитарних бібліотек ООН організуються складні навчальні програми, які передбачають регулярні тренінги та спеціалізовані семінари. Ці заходи спрямовані на розвиток знань та навичок, необхідних для ефективного управління міжнародними інформаційними ресурсами. Участь у міжнародних конференціях забезпечує не лише підвищення кваліфікації, але й важливий обмін досвідом, що дає змогу фахівцям постійно адаптуватися до змін у глобальному інформаційному просторі. Цей неперервний процес освіти і професійного розвитку є критично важливим для забезпечення якості обслуговування користувачів і відповідності бібліотечних послуг міжнародним стандартам.

Так, 14 лютого 2024 р. відбувся вебінар «Researching UN Member States' Positions» (Дослідження позицій країн-членів ООН) для співробітників та делегатів бібліотек-депозитаріїв ООН. Протягом 45-хвилинної сесії під керівництвом Янін Пікардт (Janine Pickardt), бібліотекаря відділу зв'язків з громадськістю та залучення спільноти Бібліотеки імені Дага Гаммаршельда, Департаменту глобальних комунікацій (Нью-Йорк, Сполучені Штати Америки) учасники проходили тренінг щодо стратегій пошуку позицій держав-членів ООН стосовно певних тем або подій, здійснення пошуку заяв та інформації про голосування в Цифровій бібліотеці ООН. Пані Пікардт також ознайомила учасників із корисними онлайн-ресурсами, такими як Журнал ООН, Звіти про засідання та прес-релізи, а також функціоналом вебсайту «UN Member States on the Record» («Держави-члени ООН на записках»), який надає доступ до інформації про членство та заяви, забезпечуючи заздалегідь встановлений стандарт пошуку для кожної держави-члена в таких базах даних, як ЮНБІСНЕТ, UN-I-QUE та прес-релізи. Для кожної держави-члена здійснюється пошук: основних документів, що стосуються її членства в ООН; заяв, поданих у головні органи; проєктів резолюцій, авторами яких вона є; періодичних звітів, представлених відповідно до конвенцій із прав людини тощо [2]. 28 лютого 2024 р. співробітники НБУВ взяли участь у черговому вебінарі «Introduction to UN Documents – Online (English)» («Введення до документів ООН»), що проводився для співробітників та делегатів бібліотек-депозитаріїв ООН, організований головною ланкою системи бібліотек-депозитаріїв ООН, Бібліотекою Дага Гаммаршельда. Спікерами тренінгу виступили Сьюзен Гоард (Susan Goard), юридичний бібліотекар та координатор

тренінгів Бібліотеки Дага Гаммаршельда при штаб-квартирі ООН (Нью-Йорк, Сполучені Штати Америки), та Янін Пікардт (Janine Pickardt), бібліотекар відділу зв'язків з громадськістю та залучення спільноти Дага Гаммаршельда Департаменту глобальних комунікацій (Нью-Йорк, Сполучені Штати Америки). Організатори надали вичерпну інформацію щодо символів, які застосовуються для шифрування документів ООН, зокрема структури позначень та їх змісту, поділу за типами документів головних органів ООН, контенту ресурсів цифрової бібліотеки ООН та пошуку документів тощо [3].

Важливим аспектом для розуміння класифікації документів ООН є Бібліографічна та інформаційна система ООН ЮНБІС (UNBIS), створена Департаментом публічної інформації бібліотеки імені Дага Гаммаршельда. UNBIS – це система бібліографічної інформації ООН, до складу якої входять 11 баз даних [4]. Система надає бібліографічну та пов'язану інформацію для документів і публікацій, виданих ООН та її установами, а також зовнішніми видавцями. Система містить описові метадані та комплексний тематичний аналіз для документів, журналів, книг, аудіовізуальних матеріалів та прямі посилання на електронні тексти документів ООН шістьма офіційними мовами організації. Інформація в UNBIS доступна як в Інтернеті, так і в друкованому вигляді. Щоб досягти цілей повнофункціональної системи бібліографічної інформації, бібліотечні фахівці потребують чітких принципів, вказівок і правил для опису документів та інших матеріалів, а також аналізу інформації. З цієї метою в 1983 р. було розроблено інструкцію (керівництво) UNBIS для предметного аналізу, а в 1988 р. було опубліковано Довідковий посібник UNBIS для бібліографічного опису на основі міжнародних правил каталогізації, адаптованих до конкретних потреб документації ООН. З 2003 р. сім довідкових посібників UNBIS було розроблено та розміщено в мережі Інтернет: бібліографічний опис, авторитетна назва, тезаурус і географічна назва, порядок денний ООН, символ серії документів ООН, покажчик виступів та записи голосування [7].

У фондах депозитарію ООН у НБУВ зберігаються документи, які надходять зі штаб-квартири ООН у Нью-Йорку, матеріали, пов'язані з діяльністю підрозділів ООН, що базуються у Женеві та Відні, офіційні документи ООН англійською мовою, збірники договорів ООН, а також документи спеціалізованих установ ООН таких, як

ЮНЕСКО, МАГАТЕ, ВООЗ, МОП (Міжнародна організація праці), ВОТ (Всесвітньої організації торгівлі), Міжнародної організації цивільної авіації, Міжнародного суду. Регулярно, хоч і з запізненням, надходять документи головних органів ООН: Генеральної Асамблеї, Ради Безпеки, Економічної і соціальної Ради.

Право на забезпечення офіційними звітами мають Генеральна Асамблея, Рада Безпеки та Економічна та Соціальна Рада. Офіційні звіти можуть також складатись щодо засідань, що проводяться в рамках деяких конференцій. У «Правилах щодо контролю за документацією та обмеження її обсягу» (документ ST/AI/189/Add.3/Rev.2) міститься визначення офіційних звітів: офіційні звіти є серією друкованих видань, присвячених роботі головних органів ООН; до них належать стенографічні або скорочені звіти про засідання відповідних органів, а також додатки та доповнення [9]. Загалом, на сьогоднішній день офіційні звіти складаються зі звітів про засідання та доповнень, зокрема резолюцій та рішень, прийнятих відповідним органом. Доповіді та інші окремі документи видаються як додатки або доповнення до офіційних звітів. До того, як документи ООН стали доступними в онлайновому режимі, офіційні звіти були єдиним джерелом інформації для фахівців, які займалися дослідженням документів ООН. Вони активно цитуються у різних публікаціях, що видаються як під егідою ООН, так і поза рамками системи ООН. Офіційні звіти надсилалися до бібліотек-депозитаріїв ООН, а також купувалися іншими бібліотеками та науково-дослідними установами.

Генеральна Асамблея ООН є головним директивним органом організації. Вона складається з представників усіх держав-членів і є унікальним форумом для багатостороннього обговорення всього спектру міжнародних питань, охоплених Статутом ООН. Резолюції Генеральної Асамблеї спочатку публікувалися як окремі документи та мали умовне позначення «A/RES/-». Перші 3541 резолюцій, прийняті у період 1946–1975 рр., нумерувалися у послідовному порядку із зазначенням номера сесії римськими цифрами, як, наприклад: A/RES/215 (III) – загальна декларація прав людини, резолюція 215, ухвалена на третій сесії. Починаючи з 1976 р., з тридцять першої сесії, до умовного позначення входить номер сесії та номер резолюції у порядку її прийняття, наприклад: A/RES/43/22 – конвенція про права дитини, резолюція 22, сорок третьої сесії.

Рішення Генеральної Асамблеї публікуються у збірнику резолюцій і рішень, що видається за підсумками сесії. Вони не видаються як окремі документи і не мають власного умовного позначення. У період 1945–1975 рр. рішення не нумерувалися. На тридцять першій сесії (1976) було введено систему нумерації рішень, аналогічну до схеми умовного позначення резолюцій: рішення Генеральної Асамблеї, сесія/порядковий номер. Наприклад: рішення 40/411, рішення ES-7/11. Щодо рішень, ухвалених на черговій сесії: перша група номерів призначається для рішень щодо виборів та призначень, друга група номерів призначається для інших питань, окрім виборів та призначень.

На кожній сесії Генеральної Асамблеї прийняті резолюції та рішення об'єднуються у збірники та видаються як доповнення до Офіційних звітів Генеральної Асамблеї. Щодо спеціальних та надзвичайно спеціальних, а спочатку – і чергових сесій, така збірка була остаточним варіантом доповнення. Починаючи з сорок другої сесії стосовно чергових сесій цьому документу присвоюється номер 49 і він видається як Додаток № 49 до Офіційних звітів Генеральної Асамблеї. На сьогодні він видається зазвичай у трьох томах: том I: Резолюції, ухвалені з вересня по грудень; том II: Рішення, ухвалені з вересня по грудень; том III: Резолюції та рішення, прийняті за період із січня по день закриття сесії у вересні. Приклад схеми для умовного позначення вищезазначених документів: A/69/38 (Vol.I), A/69/38 (Vol.II), A/69/38 (Vol.III). Починаючи з п'ятдесят дев'ятої сесії до сесійних збірників входить інформація про результати голосування в Генеральній Асамблеї за тим чи іншим конкретним проєктом резолюції.

Офіційні звіти Ради Безпеки ООН містять: звіти про засідання, доповнення, куди входять порядковий показник документів, окремі документи, спеціальні доповнення, доповіді інших органів чи допоміжних органів, резолюції, рішення та заяви голови Ради Безпеки. Щорічні збірки резолюцій, рішень та заяв голови Ради Безпеки складаються за період з 1 серпня до 31 липня та є частиною Офіційних звітів Ради Безпеки ООН. Вони будуються не за хронологічним, а за тематичним принципом, наприклад: S/INF/70. У період з 1994 по 2005 рр. також видавалися неофіційні збірки прес-релізів, які з'являлися задовго до опублікування офіційних звітів.

Резолюції Ради Безпеки спочатку публікувалися як окремі документи, нумерація яких ведеться в послідовному порядку з 1946 р.

Усі резолюції Ради Безпеки входять до щорічних збірок резолюцій та рішень. З 1946 по 1964 р. резолюціям Ради Безпеки надавалася умовна позначка S/-. У 1965 р. всім резолюціям Ради Безпеки були дані нові умовні позначення, починаючи з S/RES/1 (1946) і закінчуючи умовним позначенням S/RES/199 (1964). У посиланнях на резолюції Ради Безпеки, прийняті у період 1946–1963 рр., може вказуватися або початкове умовне позначення документа, або умовне позначення S/RES/-. Переглянуті щорічні збірники було випущено у період 1946–1963 рр. У Примітці, яка розташована на початку кожного тому переглянутих щорічних збірок, сказано: всі резолюції пронумеровані в порядку їх прийняття Радою. Умовні позначення у квадратних дужках під заголовком резолюції застосовувалися для позначення резолюцій до ухвалення у 1964 р. системи нумерації, що використовується в цьому збірнику, яка ретроактивно поширена на всі раніше прийняті резолюції Ради Безпеки.

Зазвичай резолюції приймаються шляхом проведення голосування у рамках відкритого офіційного засідання Ради Безпеки. Результати голосування заносяться до звіту про засідання. Винятком є резолюція, що представляє Генеральній Асамблеї кандидата на пост Генерального секретаря, яка приймається на закритому засіданні шляхом таємного голосування згідно з резолюцією Генеральної Асамблеї A/RES/11 (I) від 1946 р. Заяви голови спочатку публікуються як окремі документи зі схемою умовного позначення: S/PRST/pik/-. До 1994 р. вони публікувалися як звичайні документи Ради Безпеки зі схемою умовного позначення: S/- та входили до щорічних збірок резолюцій та рішень. Наразі заяви голови не нумеруються, і, оскільки вони не видаються як окремі документи, їм не присвоюється умовне позначення.

Економічна та соціальна рада ООН займається економічними, соціальними, культурними питаннями, питаннями охорони здоров'я, а також правами людини та основними свободами; координує роботу ООН і її спеціалізованих установ.

Основний формат символів документів Економічної та соціальної ради ООН : символ E/pik/порядковий номер, наприклад: E/2018/90. З 1946 по 1977 р. символом був E/порядковий номер: приклад: E/1000.

Основними публікаціями Міжнародного Суду є «Reports of Judgments» (Звіти про рішення), «Advisory Opinions and Orders» (Звіти, постанови та консультативні висновки) – містять рішення

Міжнародного Суду англійською та французькою мовами. Кожне рішення публікується в окремих випусках відразу після того, як було винесено. Випуски щорічно збираються до одного тому із показником. В кожному щорічнику відображаються документи роботи суду з 1 серпня попереднього року до 31 липня поточного року англійською та французькою мовами. «Pleadings», «Oral Arguments», Documents – видання цієї серії публікуються після закінчення кожної судової справи і містять документацію, що стосується справи мовою оригіналу, тобто англійською чи французькою. Сюди входять документи про порушення справи, стенограми усних слухань, вибіркові додатки, інші документи, подані до Міжнародного Суду після закриття письмового провадження, та обрані листування. «Bibliography» – щороку Секретаріат Міжнародного Суду випускає бібліографію зі списком робіт та документів, пов'язаних із Міжнародним Судом, які дійшли його уваги протягом попереднього року; англійською та французькою мовами [6; 8].

Висновки. ООН використовує складну систему класифікації документів, яка вимагає від бібліотечних фахівців відповідних знань. Управління контролю документів присвоює кожному документу номер, також відомий як символ документа, який служить унікальним ідентифікатором документа. Номер документа складається з низки окремих сегментів, також відомих як компоненти або елементи, кожен з яких передає інформацію про джерело або функцію документа. Без символу документа може бути вкрай важко відстежити та знайти документи ООН, в окремих випадках навіть із символом можна не відразу знайти необхідний документ. Ця система забезпечує систематичне впорядкування документів, які видаються різними підрозділами ООН, включно з Генеральною Асамблеєю, Радою Безпеки, спеціалізованими агентствами та іншими відомствами, що розташовані по всьому світу. Кожен з цих органів використовує власні унікальні символи та стандарти для ідентифікації своїх документів, що вимагає від системи великої гнучкості та адаптивності. Таке різноманіття умов класифікації і символів ставить перед бібліотечними фахівцями завдання не лише зберігання та каталогізації, але й забезпечення доступності цих документів для науковців, політичних аналітиків та інших користувачів. Відтак необхідність у регулярному навчанні та підвищенні кваліфікації бібліотечних працівників є ключовою для адекватного управління такою складною інформаційною системою.

Фаховий супровід забезпечує не тільки ефективне використання ресурсів, але й відповідність діяльності бібліотек міжнародним стандартам документації та інформаційного обслуговування. Отже, система класифікації документів ООН характеризується високим рівнем складності та розгалуженістю. Інструкції, надані бібліотекою Дага Гаммершельда, є фундаментальними у процесі оптимізації аналітико-синтетичного оброблення інформаційних ресурсів. Ці документи становлять основу для ефективного управління колекціями в депозитарних бібліотеках ООН по всьому світу, сприяючи точній класифікації та систематизації наукових матеріалів. Їх застосування значно покращує доступність і пошукову ефективність документів, що має критичне значення для наукових досліджень та інформаційної підтримки в глобальному контексті.

Список бібліографічних покликань

1. Дем'янюк Л., Філімончук Л. Система депозитарних бібліотек ООН: особливості формування та розвитку. *Бібліотечний вісник*. 2024. № 1. С. 83–93. DOI: <http://doi.org/10.15407/bv2024.01.083>

2. Від символів до змісту: тримаємо статус і розкриваємо документи ООН. *Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського* : вебсайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/6422>

3. Зміцнення потенціалу бібліотек-депозитаріїв ООН: вебінар з дослідження позицій держав-членів. *Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського* : вебсайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/6413>

4. Степко О. Публікації ООН як засіб масової інформації. *Наукові записки з української історії*. 2018. Вип. 44. С. 120–129. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzzui_2018_44_17

5. Manual for UN Documents Series Symbol Records. URL: https://www.un.org/depts/dhl/unbisref_manual/docseries/docseries.htm

6. Shaaban Marian, Goehlert Robert. United Nations Documentation: a basic guide. URL: <https://global.indiana.edu/documents/bibliographic-guides/UNDocumentationGuide.pdf>

7. UNBIS Thesaurus and Linked Data Services. URL: <https://research.un.org/en/thesaurus>

8. United Nations Documentation: Research Guide. URL: <http://www.un.org/Depts/dhl/resguide>

9. UN Secretariat. Regulations for the control and limitation of documentation – ST/AI/189/ADD.3/REV.2 (1985). URL: <http://documents.un.org/doc/undoc/gen/ns0/000/75/img/ns000075.pdf>

References

1. Demianiuk, L. , & Filimonchuk, L. (2024). Systema depozytarnykh bibliotek OON: osoblyvosti formuvannia ta rozvytku [The UN depository library system: features of formation and development]. *Bibliotechnyi visnyk*, 1, 83-93. DOI <https://doi.org/10.15407/bv2024.01.083> [In Ukrainian].
2. Vid symboliv do zmistu: trymaiemo status i rozkryvaemo dokumenty OON. *Natsionalna biblioteka Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho*: website. Retrieved from <http://www.nbuv.gov.ua/node/6422> [In Ukrainian].
3. Zmitsnennia potentsialu bibliotek-depozytariiv OON: vebinar z doslidzhennia pozytsii derzhav-chleniv. *Natsionalna biblioteka Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho*: website. Retrieved from <http://www.nbuv.gov.ua/node/6413> [In Ukrainian].
4. Stepko, O. (2018). Publikatsii OON yak zasib masovoi informatsii [UN publications as mass media]. *Naukovi zapysky z ukraïnskoi istorii*, 44, 120-129. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzzui_2018_44_17 [In Ukrainian].
5. Manual for UN Documents Series Symbol Records. Retrieved from https://www.un.org/depts/dhl/unbisref_manual/docseries/docseries.htm [In English].
6. Shaaban, M., Goehlert, R. (2002). United Nations Documentation: a basic guide. Retrieved from <https://global.indiana.edu/documents/bibliographic-guides/UN Documentation Guide.pdf> [In English].
7. UNBIS Thesaurus and Linked Data Services. Retrieved from <https://research.un.org/en/thesaurus> [In English].
8. United Nations Documentation: Research Guide. Retrieved from <http://www.un.org/Depts/dhl/resguide> [In English].
9. UN Secretariat. Regulations for the control and limitation of documentation – ST/AI/189/ADD.3/REV.2 (1985). Retrieved from <https://documents.un.org/doc/undoc/gen/ns0/000/75/img/ns000075.pdf> [In English].

Lesia Filimonchuk,

<https://orcid.org/0009-0006-9436-4308>,

Junior Researcher,

Department of International Information and Foreign Relations,

V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine (Kyiv, Ukraine)

3, Holosiivskyi Avenue, Kyiv, 03039, Ukraine

e-mail: filimonchuk@nbuv.gov.ua

FEATURES OF THE UNITED NATIONS DOCUMENTS CLASSIFICATION

The **purpose of the article** is to investigate the peculiarities of the classification of documents of the United Nations (UN), to analyze the activities of the Dag Hammarskjöld Library in the development of scientific and methodological

recommendations for UN depository libraries, to reveal the experience of V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine in analytical and synthetic processing of UN documents. **The research methodology** is based on systemic and structural approaches, scientific objectivity, methods of logical, structural and functional analysis. **Scientific novelty.** The peculiarities of the classification of UN documents were highlighted for the scientific and educational needs in Ukraine, the experience of analytical and synthetic processing of UN documents in V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine was revealed, the impact on the availability of international information resources in the context of the library depository was characterized. **Conclusions.** Classification of UN documents is a key element in ensuring effective access to international resources. The Dag Hammarskjöld Library is a liaison and guideline developer for depository libraries around the world. The importance of Dag Hammarskjöld Library in the development of guidance documents, curricula and information retrieval methods is critical to the support of the global network of UN libraries. Professional development of library staff is an important condition for the effective use of UN document classification system.

Keywords: V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine, UN depository libraries, Dag Hammarskjöld library, classification of UN documents, access to information, UN bibliographic and information system (UNBIS).

Стаття надійшла до редакції 11.08.2024 р.